

Oponentní posudek rigorózní práce

Autor: Mgr. Matěj Vaněček

Název práce: Pornografie jako agens technologické změny: proměny vnímání tělesnosti a soukromí

Vedoucí rigorózní práce: Mgr. Vít Šisler, Ph.D.

Pro svou rigorózní práci zvolil autor do jisté míry kontroverzní oblast vlivu pornografie na technologický rozvoj v oblasti nových médií a komerčního internetu. Práce rozvíjí původní úspěšně obhájenou práci diplomovou na stejné téma a je doplněna o některá nová témata, mj. též v návaznosti oponentský posudek zpracovaný k předchozí verzi rigorózní práce.

Je možno konstatovat, že upravené a doplněné části rigorózní práce výrazně pomohly kvalitě textu a autor v rámci tohoto doplněného textu lépe odkrývá podstatu dané problematiky. S ohledem na skutečnost, že jsem na práci zpracovával detailní posudek k její minulé verzi, budu se nyní soustředit pouze na zapracování podnětů, které jsem v minulém posudku vznesl.

Práce je po věcné stránce, zejména v oblasti popisu technologií, velmi dobře zpracována, jsou popsány hlavní relevantní technologie a je také detailně rozebrán vývoj pornografického průmyslu v minulých desetiletích ve vazbě na rozvoj technologií. V té souvislosti bych zopakoval svou poznámku z minulého oponentského posudku, že práci by slušelo na úvod určité rozepsání základních tezí práce (nikoli jen předmluva). Za poměrně originální tak stále spatřuji přístup, kdy hned v první kapitole autor bez úvodu (nepočítám-li zmíněnou předmluvu) začíná rovnou velmi konkrétním a praktickým tématem „války formátů“ VHS vs. Betamax, což nepřipraveného čtenáře může poněkud překvapit.

Relevantní doplnění jsou patrná v kapitole Technologie budoucnosti, kde by snad jen bylo dobré ještě poněkud zřetelněji uvést, jaké závěry z této kapitoly autor učinil (vedle relativně obecné formulace „...lidé v pornografickém průmyslu jsou po technologické stránce velmi inovativní a dokážou si poradit téměř v jakékoli situaci, je jen otázkou času, co snahy o překonání podobných limitů přinesou.“)

Vhodně doplněny jsou některé formulace týkající se síťových efektů a také otázky regulace pornografie v digitálním prostoru. Taktéž je doplněna autorova definice „postcoitální společnosti“, což byl v předchozí verzi práce poněkud nejasný pojem (odkaz na film Demolition Man je velmi ilustrativní). Celkově je kapitola „Proměny vnímání tělesnosti a soukromí“ pojednána znatelně uchopitelněji než v předchozí verzi, což oceňuji.

Naopak mi v práci stále chybí alespoň malé pojednání o otázce etických principů. V práci je prakticky jen zmínka o tom, že z hlediska etických principů je vhodné regulovat participaci nezletilých aktérů. Nicméně v práci na toto téma, kde je zřejmé, že právě etické principy mají výrazný vliv na pornografický průmysl (třeba i ve smyslu tabuizace, která paradoxně může vést k inovacím) by tomuto tématu mělo být věnováno více prostoru.

Závěrem konstatuji, že práce je velmi ojedinělým textem, jehož velkým přínosem je odtabuizování pornografie a ve velké míře pak věcné hodnocení vlivu tohoto průmyslu na

rozvoj technologií a komerčního internetu opřené o mnoho relevantních zdrojů. I s ohledem na pozitivní posuny, které autor učinil v textu práce oproti minulé verzi, jedná se nyní o velmi zajímavou komplexní studii na dané téma. Předložený text tak splňuje kritéria kladená na rigorózní práci a doporučuji ji tedy k obhajobě.

V Praze, dne 17. listopadu 2014

Ing. Petr Očko, Ph.D.
oponent rigorózní práce